

Dnr KS 2021/291

§ 185 Svar på remiss: Hårdare regler för nya nikotinprodukter

Sammanfattning

Haninge kommun har beretts möjlighet att yttra sig över utredningen om Hårdare regler för nikotinprodukter SOU 2021:22.

Det har under lång tid pågått ett preventivt arbete på tobaksområdet som har lett till positiva effekter för folkhälsan. Dock har det på senare tid skett en snabb utveckling av produkter med nikotin för konsumtion som bidragit till ett stort utbud av olika produkter. Utredningen anser mot denna bakgrund att den svenska strategin på tobaksområdet bör ha som övergripande mål att begränsa all användning av nikotin. Barn och unga ska särskilt skyddas mot detta.

Utredningen har identifierat behov av förändringar inom följande områden:

- Förbud mot smaksättning av e-vätskor
- Nya regler om tobaksfria nikotinprodukter
- Marknadsföringen av tobaksfria nikotinprodukter och ålderskrav
- Krav på att anmäla tobaksfria nikotinprodukter
- Krav på den tobaksfria nikotinprodukten
- Näringslivets ansvar för de tobaksfria nikotinprodukterna
- Myndigheternas tillsynsansvar över reglerna om tobaksfria nikotinprodukter
- Myndigheternas tillsynsbefogenheter över tobaksfria nikotinprodukter
- Straffansvar och förverkande av tobaksfria nikotinprodukter
- Snussubstitut ska jämföras med livsmedel
- En översyn över marknadsföringsreglerna på tobaksområdet
- Marknadsföring och försäljning på internet

Förvaltningens synpunkter

Södertörn miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) har ansvaret för tillsyn och tillståndsgivning kopplat till tobaks- och alkohollagarna. Kommunstyrelseförvaltningen har därför tagit fram remissvaret i samverkan med SMOHF.

Förvaltningen och SMOHF instämmer i de ställningstaganden som framförs i utredningen. Utredningens synpunkter ligger i linje med det drogförebyggande arbete (ANDTS) som sker inom kommunens verksamheter, vilket utgår ifrån risk- och skyddsfaktorer med fokus på barn och ungas hälsa. Därmed ställer sig förvaltningen, med stöd av SMOHF, bakom utredningens förslag.

Underlag för beslut

- Synpunkter från Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
- SOU 2021:22 Hårdare regler för nikotinprodukter
https://www.regeringen.se/496b22/contentassets/3529f56229ca4a33ac69b8f8e6e30409/sou-2021_22_webb_ny.pdf
- Remisslista

Kommunalrådsberedningens förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar

1. Yttrandet utgör Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Överläggningar i kommunstyrelsen

Sven Gustafsson (M) meddelar att Moderaterna inte deltar i beslutet.

Ordföranden konstaterar att det endast finns ett förslag till beslut - kommunalrådsberedningens - och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Kommunstyrelsens beslut

1. Yttrandet utgör Haninge kommuns remissvar.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

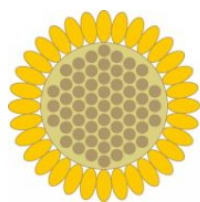
Sven Gustafsson, Linus Björkman, Marietta de Pourbaix-Lundin och Alexandra Anstrell - samtliga (M) - deltar ej i beslutet.

Expedieras: Akt, Socialdepartementet (inkluderar synpunkter
SMOHF)

För verkställighet:

För kännedom: Enheten för trygghet och säkerhet, SMOHF

10 juni 2021

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

Tillståndsenheten
Andreas Rosenblad

Haninge kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Enheten för trygghet och säkerhet

Underlag till yttrande på SOU 2021:22 – förslag till hårdare regler för nikotinprodukter

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, som ansvarar för tillsyn och tillståndsgivning enligt tobaks- och alkohollagarna i Haninge, Nynäshamn och Tyresö, inkommer med följande synpunkter till Haninge kommun vad gäller betänkandet, Hårdare regler för nikotinprodukter (SOU 2021:22), som kommunen givits tillfälle att yttra sig på till Socialdepartementet.

Synpunkter på förslagen om hårdare regler för nikotinprodukter

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund välkomnar de förslag om hårdare reglering av nikotinprodukter som förs fram i betänkandet. Förbundets tillståndsenhet har vid de senaste årens tobakstillsyner noterat att tobaksfria nikotinprodukter säljs i mycket hög utsträckning i detaljhandeln och att reklamen av dessa produkter ofta är av sådan art som inte skulle anses tillåten om det gällt tobaksvaror som ju också innehåller nikotin.

Förbundet anser det påkallat att försäljningen av tobaksfria nikotinprodukter också blir reglerad givet nikotinet hälsorisker och dess belönande och beroendeframkallande egenskaper, på samma sätt som i dag gäller vid försäljning av e-cigarett och påfyllningsbehållare. Det välkomnas att förslagen inkluderar krav på anmälningsplikt till kommunen samt förbud att i näringsverksamhet sälja eller på annat sätt lämna ut nikotinfria produkter till den som inte fyllt 18 år. Det välkomnas också att förslagen inkluderar krav att på försäljningsstället iaktta särskild måttfullhet vid marknadsföring till konsumenter av både tobaksfria nikotinprodukter och e-cigarett och påfyllningsbehållare.

Behov av generell förtydligande om Folkhälsomyndighetens ansvar för vägledning

Förbundet välkomnar därtill att det i förslaget till lag (2022:000) om tobaksfria nikotinprodukter 21 § finns en tydlig skrivning om Folkhälsomyndighetens ansvar för tillsynsvägledning i tillämpliga fall.

Även om denna remissrunda avser förslag till hårdare regler för nikotinprodukter vill förbundet nämna följande. Det finns ett behov att genom ytterligare lagstiftning förtydliga omfattningen av Folkhälsomyndighetens ansvar för nationell vägledning på samtliga områden där Folkhälsomyndigheten på den nationella nivån har tillsyn över efterlevnaden av den

relevanta speciallagstiftningen, och då i synnerhet för kommunerna vad gäller deras arbete med tillsyn och tillståndsgivning enligt alkohol- och tobakslagarna.

Av förordningen (2021:248) med instruktion för Folkhälsomyndigheten, 39 § framgår att Folkhälsomyndigheten ansvar för tillståndsgivning, tillsyn, tillsynsvägledning och marknadskontroll i enlighet med vad som anges i lag och förordning.

– Det noteras att Folkhälsomyndigheten uttalat att deras tillsynsvägledande uppdrag inte är tydligt beskrivet i alkohollagen, bl.a. eftersom begreppet tillsynsvägledning inte nämns i lagen. Därför saknas, med undantag för allmänna råd på några områden, en nationell vägledning för kommunerna att tillgå i samband med arbetet med tillsyn som tillståndsgivning enligt alkohollagen. Kommunerna har alltså de senaste åren hänvisats till att tolka alkohollagen utan en nationell vägledning eller handbok som kompletterande stöd. Följden har blivit att praxisen vid tillämpningen av alkohollagen sedan flera år spretar betänkligt.

I lagens förarbeten uttrycks att kommunerna ska sträva efter att göra likartade bedömningar. Vid förslag om ny lagstiftning är det därför viktigt att lagstiftaren är mycket tydlig med att precisera omfattningen av Folkhälsomyndighetens ansvar för vägledning.

Andreas Rosenblad
Alkohol- och tobakshandläggare